

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-25)

ULUSLARARASI GÖÇMENLER GÜNÜ 18 ARALIK (2025)

Göç, bireylerin alışılmış ikamet yerlerinden yeni bir yere, uluslararası sınırlar içinde ya da dışında, geçici veya kalıcı olarak yer değiştirmesi sürecidir. Bu yer değiştirme; ekonomik, sosyal, siyasal, çevresel veya güvenlik temelli nedenlerle olabilir ve bireyin yasal statüsü, motivasyonu veya kalış süresi gibi faktörlerden bağımsız olarak gerçekleşebilir.^{1,2} Göçmen kavramı ise, kişinin yasal statüsünden, göç nedeninden veya kalış süresinden bağımsız olarak, göç hareketi içinde yer alan bireyleri kapsayan bir şemsiye terim olarak kullanılmaktadır.³ Evrensel olarak kabul edilmiş tek bir göçmen tanımı bulunmamakla birlikte, Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Göç Örgütü bu kavramı geniş bir çerçevede ele almaktadır.⁴

Birleşmiş Milletler Göç Örgütü ve Uluslararası Göç Örgütü göçmenliği,⁵

- ✓ Kişinin yasal statüsü,
- ✓ Göçün gönüllülüğü,
- ✓ Göçün nedenleri,
- ✓ Kalış süresine göre değerlendirmektedir.

Günümüzde göç, küreselleşme, iklim değişikliği, silahlı çatışmalar, ekonomik eşitsizlikler ve siyasi istikrarsızlıklar nedeniyle giderek artan bir ivme kazanmıştır. Dünya genelinde milyonlarca insan daha iyi yaşam koşulları, güvenlik ve gelecek umuduyla göç etmektedir. Bu durum, göçün yalnızca bireysel bir karar değil, aynı zamanda küresel yapısal dinamiklerin bir sonucu olduğunu göstermektedir.⁶

Göç, sağlığın sosyal belirleyicileri üzerinde doğrudan etkiye sahip bir olgudur. Göçmenler; barınma koşulları, dil engelleri, sağlık sistemine uyum sorunları ve yasal statü belirsizliği nedeniyle sağlık hizmetlerine erişimde dezavantajlı konumda olabilmektedir. Bu durum, hem göçmenlerin hem de ev sahibi toplumların sağlık düzeyini etkileyerek küresel halk sağlığı hedeflerinin gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır.⁷ Uluslararası göç, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile de yakından ilişkilidir. Özellikle yoksulluğun azaltılması, eşitsizliklerin giderilmesi, insana yakışır iş ve kapsayıcı toplumlar hedefleri göçmenlerin korunması ve güçlendirilmesiyle doğrudan bağlantılıdır. Göçmenlerin haklarının tanınması ve katkılarının desteklenmesi, sürdürülebilir kalkınmanın temel bileşenlerinden biridir.⁶

Her yıl 18 Aralık tarihi, dünya genelinde göçmenlerin karşılaştığı zorluklara dikkat çekmek, göçmenlerin insan haklarını görünür kılmak ve göçün toplumlara sunduğu katkıları vurgulamak amacıyla **Uluslararası Göçmenler Günü** olarak anılmaktadır. Bu özel gün, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 4 Aralık 2000 tarihinde alınan bir kararla ilan edilmiş olup, göç olgusunun küresel boyutuna ve artan göçmen

¹ Tsegay, S. M. (2023). International Migration: Definition, Causes and Effects. Genealogy, 7(3), 61.
<https://doi.org/10.3390/genealogy7030061>

² Global evidence review on health and migration: continuum of care for noncommunicable disease management during the migration cycle. Geneva: World Health Organization; 2022. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

³ [Internet] <https://www.iom.int/fundamentals-migration> Erişim tarihi: 14.12.2025

⁴ [Internet] <https://www.un.org/en/observances/migrants-day> Erişim tarihi: 14.12.2025

⁵ [Internet] <https://www.un.org/en/fight-racism/vulnerable-groups/migrants> Erişim tarihi: 14.12.2025

⁶ [Internet] <https://sdgresources.relx.com/events/international-migrants-day-2025> Erişim tarihi: 14.12.2025

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-25)

nüfusuna dikkat çekmeyi hedeflemektedir.⁴ Uluslararası Göçmenler Günü, göçmenlerin maruz kaldığı ayrımcılık, dışlanma, güvencesiz çalışma koşulları ve sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan eşitsizliklere dikkat çekmek için önemli bir farkındalık günüdür. Uluslararası Göçmenler Günü aynı zamanda, göçmenlerin ekonomik üretime, kültürel çeşitliliğe ve toplumsal dayanıklılığa sundukları katkıların görünür kılınmasını amaçlamaktadır.⁷

Göçmenler, uluslararası insan hakları hukuku kapsamında, yaşam hakkı, sağlık hakkı, çalışma hakkı, eğitim hakkı ve ayrımcılıktan korunma hakkı gibi temel haklara sahiptir. Ancak pratikte, özellikle düzensiz göçmenler ve zorla yerinden edilen bireyler bu haklara erişimde ciddi engellerle karşılaşmaktadır. Uluslararası Göçmenler Günü, bu hak ihlallerine dikkat çekmek ve devletleri sorumluluk almaya davet etmek açısından kritik bir araçtır.⁴

Uluslararası Göçmenler Günü kapsamında her yıl dünya genelinde konferanslar, paneller, eğitim faaliyetleri ve kültürel etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler, göç olgusunun insani boyutunu görünür kılmayı ve kamuoyunda kapsayıcı bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Göçmenlere yönelik olumsuz söylemlerle mücadele etmek ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmek bu özel günün temel mesajları arasındadır.⁸

Uluslararası Göçmenler Günü 2025 yılı teması, göçmenlerin katkılarını onurlandırmak ve haklarına saygı duymak amacıyla “Benim Büyük Hikayem: Kültürler ve Kalkınma” olarak belirlenmiştir. Bu tema, insan hareketliliğinin ekonomik büyümeyi nasıl desteklediğini, toplumları nasıl zenginleştirdiğini ve toplulukların birbirleriyle bağ kurmasına, uyum sağlamasına ve karşılıklı dayanışma geliştirmesine nasıl katkıda bulunduğunu vurgulamaktadır. 2025 yılında, göçün ekonomileri, toplulukları ve küresel kalkınmayı şekillendirmeye devam etmesi nedeniyle bu mesaj her zamankinden daha acil bir önem taşımaktadır. Bu tema aynı zamanda, göçmenlerin yalnızca korunmaya muhtaç bireyler olarak değil, toplumsal gelişime aktif katkı sunan özneler olarak ele alınması gerektiğini vurgulamakta; insan hakları temelli, kapsayıcı ve ayrımcılıktan uzak göç politikalarının önemine dikkat çekmektedir. 18 Aralık Uluslararası Göçmenler Günü, göçmenlerin karşılaştığı yapısal eşitsizliklere dikkat çekmenin yanı sıra, onların topluma sunduğu katkıları tanıma ve onurlandırma fırsatı sunmakta olup, 2025 yılı teması doğrultusunda, göçmenlerin haklarına saygı duyan, kapsayıcı ve insan onurunu merkeze alan politikaların geliştirilmesinin hem küresel sağlık hem de sürdürülebilir kalkınma açısından vazgeçilmez olduğunu ortaya koymaktadır.^{6,9}

⁷ [İnternet] <https://www.awarenessdays.com/awareness-days-calendar/international-migrants-day/> Erişim tarihi: 14.12.2025

⁸ [İnternet] <https://sdg.iisd.org/events/international-migrants-day-2025> Erişim tarihi: 14.12.2025

⁹ [İnternet] [https://www.iom.int/international-migrants-day-2025#:~:text=International%20Migrants%20Day%20\(IMD\)%20is,in%20a%20rapidly%20changing%20world](https://www.iom.int/international-migrants-day-2025#:~:text=International%20Migrants%20Day%20(IMD)%20is,in%20a%20rapidly%20changing%20world). Erişim tarihi: 14.12.2025